

Toelichting wettelijke eisen Natuurherstelverordening

Herstel van terrestrische, kust en zoetwater (art. 4) en mariene ecosystemen (art. 5)

- Meer dwingende verplichting tot bescherming van habitattypen en soorten die nu beschermd worden op grond van de Vogelrichtlijn (VR), de Habitatrichtlijn (HR) en de Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRM).
- Kwantitatieve doelen voor oppervlaktes waar herstelmaatregelen getroffen moeten zijn in 2030, in 2040 en in 2050:
 - In 2030: 30% van het totale oppervlak van alle habitattypen die niet in een goede kwaliteitstoestand verkeren.
 - In 2040 en 2050: respectievelijk 60% en 90% van het oppervlak van elke groep van habitattypen dat nu niet in goede kwaliteitstoestand verkeert.
 - Voor de brede mariene habitattypen van groep 7, bijlage II gelden andere kwantitatieve doelen. Lidstaten moeten in overeenstemming met de KRM een percentage vaststellen voor 2050, waarvan 2/3 als doel voor 2040 geldt. Voor 2030 zijn er geen kwantitatieve doelen.
- Daarnaast moeten maatregelen worden getroffen om aanvullend oppervlak van de habitattypen te ontwikkelen om de gunstige referentieoppervlakte te bereiken.
- Aanvullende herstelmaatregelen moeten worden getroffen voor verbetering van de kwaliteit en de kwantiteit van leefgebieden van soorten.
- Uiterlijk in 2030 en 2040 is bekend wat de kwaliteitstoestand is van 90% respectievelijk 100% van de habitattypen.
 - Voor mariene ecosystemen is er meer tijd om de toestand van habitattypen te onderzoeken
 - In kaart brengen uiterlijk 2030:
 - Minstens 50% verspreid over alle in bijlage & II (NHV), groepen 1 t/m 6 opgenomen habitattypen.
 - In kaart brengen uiterlijk 2040:
 - 100% van de oppervlakte van alle in bijlage II (NHV), groepen 1 t/m 6 opgenomen habitattypen.
 - Minstens 50% van de oppervlakte verspreid over alle in bijlage II groep 7 opgenomen habitattypen.
 - In kaart brengen uiterlijk 2050:
 - Toestand is bekend voor 100% van de oppervlakte van alle in bijlage II, groep 7 (NHV) opgenomen habitattypen.
- Voor de gebieden waar herstelmaatregelen worden getroffen geldt een verplichting tot continue verbetering totdat goede toestand is bereikt, zowel binnen als buiten Natura 2000.
- Verslechteringsverbod: Lidstaten moeten maatregelen treffen om habitattypen en herstelde leefgebieden van soorten - ook buiten Natura 2000-gebieden - niet te laten verslechteren (inspanningsverplichting + uitzonderingen voor projecten m.b.t. hernieuwbare energie (art. 6) en defensie (art. 7) zie bijlage).

Stedelijke ecosystemen (art. 8)

- Geen netto verlies van het totale nationale gebied aan stedelijk groen en boomkroonbedekking in stedelijke ecosysteemgebieden in 2030 t.o.v. 2024.
- Na 2030:
 - Realiseren van een toenemende trend in de totale nationale oppervlakte stedelijke groene ruimte in stedelijke ecosysteemgebieden, totdat een nader vast te stellen bevredigend niveau is bereikt.
 - Realiseren van een toenemende trend in stedelijke boomkroonbedekking in elk stedelijk ecosysteemgebied.

Rivieren en uiterwaarden (art. 9)

- Om de natuurlijke stroming van rivieren te herstellen, moeten lidstaten:
 - Kunstmatige barrières identificeren en indien mogelijk overbodige barrières verwijderen.
 - Maatregelen treffen om natuurlijke functies van uiterwaarden te verbeteren

- Bijdragen aan EU-doel: tegen 2030 ten minste 25 000 km aan rivieren herstellen.

Bestuiverpopulaties (art. 10)

- Uiterlijk in 2030 achteruitgang in bestuiverpopulaties keren.
- Daarna een stijgende trend realiseren totdat een bevrediging niveau is bereikt
- Dit moet na 2030 elke 6 jaar gemeten worden.

Agrarische ecosystemen (art. 11)

- Lidstaten treffen herstelmaatregelen die nodig zijn om op nationaal niveau een toenemende trend te realiseren tot en bevredigend niveau is bereikt voor 2 van de 3 volgende indicatoren:
 - 1) de graslandvlinderindex; 2) de voorraad organische koolstof in minerale bodems onder bouwland; 3) het percentage landbouwgrond met landschapselementen met hoge diversiteit.
- Maatregelen om de populaties boerenlandvogels te vergroten.
- Herstellen van organische bodems in de landbouw in ontwaterde veengebieden.
 - Maatregelen zijn van kracht op ten minste 30% van deze gebieden in 2030, waarvan een kwart vernatting; 40% van deze gebieden in 2040, waarvan een derde vernatting; 50% van deze gebieden in 2050, waarvan een derde vernatting.
- Noodrem voor situaties die beschikbaar land voor voedselconsumptie bedreigen.

Bosecosystemen (art. 12 & 13)

- Realiseren positieve trend in de algemene bosvogels index.
- Realiseren positieve trend op 6 van de 7 indicatoren: 1) staand dood hout; 2) liggend dood hout; 3) % bossen met een ongelijkjarige structuur; 4) bosconnectiviteit; 5) voorraad organische koolstof; 6) % bos met voornamelijk inheemse boomsoorten; 7) boomsoortdiversiteit.
- Bijdragen aan EU doel van het planten van 3 miljard extra bomen uiterlijk 2030.

Artikel 14 & 15: Voorbereiding en inhoud van het Natuurplan

- De lidstaten voeren het voorbereidende onderzoek uit dat nodig is om de herstelmaatregelen te identificeren die nodig zijn om aan de doelstellingen en verplichtingen van de artikelen 4 tot en met 13 te voldoen, rekening houdend met de meest recente wetenschappelijke gegevens.
- In het Natuurplan staat een inschatting van de toestand van de ecosystemen en een schets van de planning en financiering van het herstel worden opgenomen.
- De lidstaten zorgen ervoor dat de voorbereiding van het Natuurplan open, transparant, inclusief en effectief is en dat het publiek, inclusief alle relevante belanghebbenden, vroegtijdige en effectieve kansen krijgt om aan de uitwerking ervan deel te nemen.
- De Commissie stelt een uniform format voor het Natuurplan vast.

Artikel 16 & 17: Indienen Natuurplan en beoordeling commissie

- De lidstaten dienen een ontwerp van het Natuurplan uiterlijk op 1 september 2026 in bij de Commissie.
- De Commissie beoordeelt de ontwerpen van de Natuurplannen binnen zes maanden na de datum van ontvangst.
- De lidstaten dienen binnen 6 maanden na de datum van ontvangst van de opmerkingen van de Commissie het definitieve Natuurplan in, dat is uiterlijk 1 september 2027.

Artikel 19: Evaluatie van het Natuurplan

- Uiterlijk op 30 juni 2032 en vervolgens uiterlijk op 30 juni 2042 evalueert en herzielt elke lidstaat zijn Natuurplan en neemt hij er aanvullende maatregelen in op.
- Daarna evalueert elke lidstaat zijn Natuurplan minstens om de tien jaar.
- Indien tussentijds uit de monitoring blijkt dat de maatregelen niet volstaan om de doelen te halen, dienen de lidstaten het Natuurplan te herzien.

Artikel 20: Monitoring

- Momenteel wordt gewerkt aan de voorbereidende monitoring voor het Natuurplan.

- De structurele monitoring van de toestand en de trend van de habitattypen en de leefgebieden van de soorten begint zodra de herstelmaatregelen zijn genomen. De monitoring van bestuivers begint een jaar na het vaststellen van de monitoringsmethode door de commissie.
- De monitoring van overige elementen begint na inwerkingtreding van de verordening.
- Monitoring wordt ieder 6 jaar uitgevoerd.
- Monitoring van de graslandvlinderindex, boerenlandvogels, bestuivers en bosvogelindex wordt ieder jaar uitgevoerd.